

no pastrmsko ribarstvo Jugoslavije. Problem je, po mišljenju Dr Drecuna, plasirati i sadašnju proizvodnju, a svakim danom niču novi ribnjaci u svim krajevima naše zemlje, bez ičijeg znanja i odobrenja. Dr Drecun smatra da bi Sekcija ili neki drugi organ morali da daju prethodno svoje mišljenje, a ne kao do sada, da se gradi i nekontrolisano troše društvena sredstva. Dr Drecun predlaže da se na jednoj od sledećih sednica Upravnog odbora Poslovnog udruženja slatkovodnog ribarstva Jugoslavije razmotri pitanje plasmana pastrmke i nekontrolisane izgradnje novih ribnjaka i donesu odgovarajući zaključci.

Po šestoj tački dnevnog reda, nakon izlaganja Ing. Cvjetana Bojčića o nekim organizacionim pitanjima Poslovnog udruženja, na predlog predsedavajućeg Ing. Stevana Vuletića donet je zaključak, da sve veće organizacije koje nisu učlanjene u Poslovno udruženje, podnesu molbe radi učlanjenja, a ostale manje organizacije plaćaju godišnju članarinu za članstvo u Sekciji od 2.000 dinara. Prijave i potrebne formulare, radi zadovoljenja zakonskih formalnosti oko učlanjenja dostaviće zainteresovanim Poslovno udruženje slatkovodnog ribarstva Jugoslavije.

Pod tačkom »Razno« Ing. Kira Apostolski, profesor Poljoprivrednog fakulteta iz Skoplja je predložio, da se na jednom od sledećih sastanaka Upravnog odbora Poslovnog udruženja razmotri pitanje proizvodnje hrane za ribu u Jugoslaviji, a Ing. Cvjetan Bojčić upozorio sve organizacije na obavezu planiranja i zamolio sve prisutne predstavnike ribarskih organizacija da svoje planove blagovremeno dostave nadležnim komorama, a jedan primerak Poslovnom udruženju radi objedinjavanja perspektivnog plana razvoja slatkovodnog ribarstva Jugoslavije.

Na osnovu diskusije i datih predloga doneti su sledeći:

ZAKLJUČCI:

1. Na sledećem sastanku Upravnog odbora Poslovnog udruženja slatkovodnog ribarstva Jugoslavije staviti na dnevni red problem plasmana pastrmke i nekontrolisane izgradnje novih pastrm-

skih ribnjaka. O donetim zaključcima obavestiti sve zainteresovane organizacije slatkovodnog ribarstva Jugoslavije.

2. U interesu grane slatkovodnog ribarstva i jačeg poslovnog povezivanja preko Poslovnog udruženja nalaže se svim većim ribarskim organizacijama članovima Sekcije za pastrmsko ribnjačarstvo Jugoslavije da se obavezno učlane u Poslovno udruženje.
3. Sve manje ribarske organizacije, zavodi, fakulteti i ostale organizacije — članice Sekcije, plaćaće 2.000 dinara na ime godišnje članarine, koja se isključivo troše namenski prema odluci Upravnog odbora za održavanje stručnog časopisa »Ribarstvo Jugoslavije« i drugih zajedničkih potreba.
4. Nalaže se Birou Poslovnog udruženja da odmah pošalje svim organizacijama prijave za učlanjenje i sve ostalo potrebno radi zadovoljenja zakonskih propisa i formalnosti oko učlanjenja u Udruženje i Sekciju.
5. Sve podnete referate štampati u časopisu »Ribarstvo Jugoslavije«. Nalaže se referentima da svoje referate pripreme za štampu i dostave redakciji časopisa radi štampanja.
6. Sledeći sastanak Stručne sekcije za pastrmsko ribnjačarstvo Jugoslavije održati u V ili VI mesecu 1975. godine u Mariboru. Domaćin sastanka biće »Agrokombinat«, Maribor. Dnevni red sastanka utvrdiće se naknadno.

Sa zadovoljstvom se može konstatovati da je sastanak bio dobro organizovan i da je protekao u radnoj atmosferi. Može se takođe sa sigurnošću utvrditi da će postignuti dogovori ribara i izmene iskustava, imati pozitivan uticaj na dalji razvoj salmonidnog ribarstva Jugoslavije, i ribarstva uopšte.

U izvanrednoj i prijatnoj atmosferi većini učesnika pružila se prvi put prilika da upoznaju pastrmski ribnjak u Istoku, pa će zahvaljujući izvanrednoj organizaciji i gostoprimstvu domaćina, ovaj sastanak ostati svima u veoma prijatnoj uspomeni.

Ljubomir Vujačić

Ribnjak »Pastrmka« — Istok

Ribnjak pastrmka posluje kao E. J. ribarskog gazdinstva Priština, a nalazi se ispod obronaka Prokletija, lociran na periferiji varošice Istok, gde je i sedište istoimene opštine. Ribnjak se snabdeva vodom iz Istočne reke, koja je jedna iz takozvanog metohiskog rečnog sliva, u koji spada Beli Drim, Pećska Bistrica, ločanska Bistrica, Dečanska bistrica, kao i sve reke severne metohije čiji su izvori, kao i ovaj, na ograncima Prokletija i pripadaju jadranskom slivu.

Udaljen je od Kos. Mitrovice 50 km, Prištine 80 km, Peći 25 km, Djakovice 60 km, Prizrena 90 km.

Ribnjak je izgrađen u prvoj fazi 1963. god., kada je počela i proizvodnja na površini od 2452 m², od čega otpada na bazene za mladž 92 m², a ostalo je za tovišće. Takođe je izgrađeno i mrestilište u sklopu upravne zgrade.

Voda je dovedena iz Istočne reke, čiji je izvor udaljen od ribnjaka 663 metara. Prvobitno rešenje dovoda

vode nije bilo najbolje, jer je dovodni kanal bio u gornjem delu otvoren, pa je postajala mogućnost zagađivanja vode, što je u par navrata nanosilo štete ribnjaku. Kasnijim dograđivanjem taj je problem rešen.

Idealni prirodni uslovi, dobijeni rezultati i stečeno iskustvo učinili su da se sagleda potreba za proširenje objekta, koji je jedini te vrste, ne samo u našoj pokrajini, nego i u ovom kraju zemlje. Zato se počelo sa proširenjem postojećeg ribnjaka, koji se sa svojim objektima uklopio u novo podignute objekte. 1971. godine završeno je proširivanje ribnjaka i njegova rekonstrukcija, pa je sa novo dobijenih 2440 m² dobijeno 4882 m² korisne vodene površine — ogledala.

Tako danas na Ribnjaku imamo sledeće vrste bazena:

Bazeni za mlad 48 bazena ukupno 192 m²,

Bazeni za uzgoj ribe do 1 god. 16 bazena površine 640 m²,

Bazeni za tov ribe 27 komada površine 4050 m².

Dogradnjom i proširenjem ribnjaka rešeno je i snabdevanje ribnjaka sa čistom vodom, jer je voda kaptirana ispod same centrale i dovedena podzemnim cevovodom \varnothing 500 mm do razvodne mreže ribnjaka, tako da je onemogućeno ma kako zagađivanje vode, jer se centrala snabdeva iz samog izvora, koji se nikad ne muti i nema se čime zagaditi.

Količina vode koju ribnjak koristi iznosi oko 400 l/s, a van sezone navodnjavanja može se ta količina povećati i na 520 l/s. Projektom je nađeno rešenje da se voda može koristiti i u dva navrata, što je vrlo važno, jer se sa te reke navodnjava 7.000 ha zemljišta.

Kako sezona navodnjavanja počinje u junu, a završava se u septembru, ribnjak ima idealne uslove da baš u vreme mrešćenja i uzgoja podmlatka može da koristi izobilje vode u periodu oktobar-juni.

Na mrestilištu, posle izvršenih rekonstrukcija i prelaska na savremenije metode mrešćenja i inkubacije, moći ćemo sa postojećim kapacitetom da proizvedemo 2.500.000 komada mladi kalifornijske pastrmke i 300.000 — 500.000 kom mladi potočne pastrmke.

Matičnak se nalazi u neposrednoj blizini mrestilišta, što u mnogome olakšava rad kod mrešćenja.

Na ribnjaku je, pored upravne zgrade i mrestilišta koji su ranije postojali, proširenjem ribnjaka podignuta hladnjača od 40 tona, uglavnom za čuvanje konfiskata, koji se koriste za ishranu riba. Pored nuzprostornija, u sklopu hladnjače postoji i klaonica kapaciteta 30—40 komada sitne stoke, čije bi meso išlo za ishranu ljudi, a konfiskati i klanički otpad za ishranu riba. Takođe je podignut i magacin za briketiranu hranu od 50 tona kapaciteta.

Obzirom na meteorološke prilike, ribnjak je lociran na nadmorskoj visini 463 metara, sa prosečnim padavinama od 892 mm i prosečnom temperaturom od 11° C. Karakterišu ga blage zime, bez mnogo snežnog pokrivača i jakih mrazeva, ali sa dosta vetrova, lepim prolećem i dosta toplim letom, sa prohladnim noćima, blagim i toplim jesenima (možda je to posledica uticaja mediterana), sa dosta strujanja vazduha.

Još se od ranije znalo da reka Istok, čiji je tok svega 20 km, pa se uliva u Beli Drim, pogoduje izvanrednim uslovima za razvoj pastrmskih riba, jer je uvek bila bistra, nikada zaledena. Blizina izvora, a i mnogo izvora u samom koritu, održavaju stalnu temperaturu, koja je merena na ribnjaku sa amplitudom od svega jednog stepena 9—10 C°. Tako su u njenom toku hvatane potočne pastrmke i glavatice u težini 10—12 kgr. No nažalost, zbog nezaštićenosti tog vodenog blaga, nesavesnih ribolovaca i ribokradica, reka je osiromašena i preti joj opasnost, ne kao u drugim rekama od zagađenosti, nego od nehata ljudi.

Kod projektovanja vršene su hemijske analize vode, koja su pokazale bogatstvo svih mikroelemenata, neophodnih za rast i razvoj pastrmke. Bogatstvo kiselika je optimalno, a oscilacije minimalne: 11 mg/l, pH vrednost 7,5—8, odsustvo CO₂.

Rekonstrukcija i dogradnja ribnjaka sa ekonomskog gledišta je važan privredni objekat opštine Istok, a proizvodnjom visoko kvalitetnog ribljeg mesa ima i pokrajinski značaj, jer je kao takav jedini u Pokrajini i snabdeva je kvalitetnim ribljim mesom. Takođe snabdeva se ribom region Srbije, koji gravitira Kosovu.

Do rekonstrukcije ribnjak je proizvodio 300.000 komada mladi i 10—15 tona konzumne ribe, dolazilo je do uginuća mladi zbog ranije pomenutog načina snabdevanja vodom. Rekonstrukcijom i proširenja ribnjaka, kao i dovođenjem vode ukopanim cevima, uspelo se da se poveća proizvodnja riblje mladi i konzumne ribe, tako da su kapaciteti popunjeni. Od ranijih 1200 komada matica svih kategorija mresta od I—IV, povećan je broj, tako da sada imamo u matičnom jatru 3000 komada matica, a u 1973. godini proizveli smo 1.200.000 komada mladi, od kojih smo 250.000 komada prodali drugim organizacijama. Ukupna proizvodnja dostigla je 81 tonu, a realizovano je 52 tone. U jesen 1973. godine, u saglasnosti sa sekretarijatom za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu SAP Kosova, ribnjak preuzima jednu odgovornu ulogu i počinje da se bavi izlovljavanjem potočne pastrmke (matičnog materijala) i njegovim mrešćenjem u svom mrestilištu u Istoku, njihovim uzgojem do određene veličine i poribljavanjem određenih reka SAP Kosova.

Ovogodišnja proizvodnja pokazuje uspon, tako da smo za deset meseci proizveli 1.350.000 komada mladi, od čega smo prodali 200.000 kom drugim organizacijama. Proizvedeno je 24.000 komada mladi potočne pastrmke, kojom su poribljavane reke na teritoriji SAP Kosova, u saglasnosti sa sekretarijatom za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo SAP Kosova.

Od odraslih kategorija riba sada imamo na zalih konzumne ribe i ribe u tovu 84 tone, a do sada smo realizovali 67 tona ribljeg mesa. Kada se odbiju zalihe na početku godine, proizvodnja je do sada dostigla 114 tone, a do kraja godine imaćemo proizvodnju od 120 tona.

Realizacija ribe, zbog poznate situacije koja je nestala sa mesom, pogodila je i naše ribarsko gazdinstvo, jer nije došlo do planirane realizacije iz gore pomenutih razloga kod prodaje ribljeg mesa i mladi.

Ribarsko gazdinstvo raspolaže sa oko 700 komada matica potočne pastrmke i sa nekoliko primeraka glavatice. Na ribnjaku su vršeni eksperimenti, koji su pokazali da se potočna pastrmka jako dobro prilagodila uslovima života u bazenu i da ćemo postavljene nam zadatke u proizvodnji mladi potočne pastrmke i glavatice sigurno izvršiti.

Za ishranu mladi koristimo hranu TRUVIT, a kao briketiranu hranu koristimo naše proizvode iz Bjelovara i Zemuna, takođe koristimo u prehrani riba konfiskate i konjsko meso.

Zdravstveno stanje od samog početka proizvodnje na ribnjaku je izvanredno, tako da nismo imali pojava zaraznih bolesti, samo je bilo slučajeva uginuća kao posledica loše hrane i neadekvatnih hraniva. Redovno se vrši pranje i dezinfekcija svih bazena, a posebno se vrši dezinfekcija bazena pre iznošenja mladi iz mrestilišta i pri nasadiivanju u nove bazene. Veterinarska stanica u Istoku ima svog stručnjaka, koji vrši redovni zdravstveni nadzor.

Ribarsko gazdinstvo Priština je, u suglasnosti sa svim društveno političkim faktorima Pokrajine i komune, dalo da se izradi projekat za proširenje ribnjaka (projekat je završen) na još novih 11.700 m², sa glavnim akcentom proizvodnje na potočne pastrmke. U zproširenje ribnjaka predviđa se izgradnja prate-

ćih ugostiteljskih i turističkih objekata. Kako Istok ima idealnu putnu mrežu prema svim centrima Pokrajine, a vezan je asfaltnim putovima i na Peć, to ima mogućnost izlaska na jadransku magistralu i snabdevanje svih ugostiteljskih objekata na Ibarskoj magistrali.

Izgradnja ugostiteljskih i turističkih objekata omogućiće da radni ljudi naše Pokrajine mogu doći posle svog napornog rada da provedu svoje slobodno vreme na čistom vazduhu, u ribolovu, uz najbolje riblje specijalitete.

Ribarsko gazdinstvo preuzima na sebe veliku društvenu odgovornost da 70% proširenog ribnjaka koristi za proizvodnju i negovanje potočne pastrmke, kako bi se omogućilo poribljavanje 5.000 km kosovskih vodotoka, a gde većinu čine vodotoci brdsko-planinskih predela, idealnih sredina za potočnu pastrmku. Time bi se omogućilo razvijanje lovnog i ribolovnog turizma na području naše Pokrajine.

Ovim kratkim izveštajem pokušali smo da iznesemo probleme sa kojima se susreće ova radna organizacija, kao i uspehe koji su postignuti u proizvodnji pastrmke, da bismo upoznali ostale proizvođače širom Jugoslavije, jer smo do sada za jedan dobar deo bili nepoznati kao proizvođači pastrmke.

Danilo Tanasković, polj. tehničar

Jugoslavenski kongres biologa

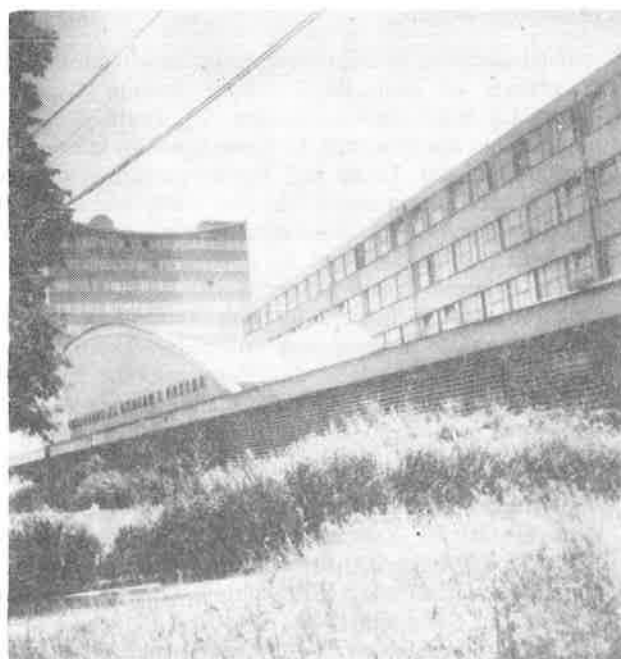
Svaki novi kongres biologa ukazuje da se životu u slatkim vodama poklanja sve veća pažnja, odnosno onim elementima koji u toj prirodnoj sredini mogu imati neke veze sa životom riba bilo da su od direktnog ili indirektnog utjecaja na njihov život.

Nije potrebno opširno iznositi da sve što je u jednoj slatkoj vodi bilo sa hemijskog, fizikalnog ili biološkog gledišta ima izvjesnog utjecaja na život riba jednako sa pozitivne kao i sa negativne strane. Sve što je u jednoj vodenoj sredini sastavni je dio biocenoze koja se u njoj nalazi tj. razvija ili propada.

U ovom prikazu, svakako korisnom za historiju ihtiologije, iznose se autori i naslovi njihovih referata prikazani po sekcijama.

U izlaganjima **Opća ekologija** iznijeti su slijedeći referati: 1. **Erben R.:** Utjecaj deterdženata na saprobiološke prilike u potocima Medvednice. 2. **Blagojević S.:** Biološki kvalitet voda rijeke Miljacke u svjetlu dva saprobna sistema. 3. **Erben R., Horvat M.:** Prilog poznavanju faune Rotatoria u potocima Medvednice u odnosu na organsko opterećenje. 4. **Maloseja Ž., Tomec M., Štilinović B.:** Komparativna ispitivanja brzine naseljavanja populacije bakterija i algi u potocima Černomerec, Medveščak i Bliznec kod Zagreba. 5. **Meštrov M., Tavčar V., Lattinger-Penko P.:** Rezultati ekološko-faunističkih istraživanja intersticijskih voda na vertikalnim i horizontalnim profilima uz rije-

ku Savu i Dravu s gledišta zagađenja. 6. **Meštrov M., Dešković I., Tavčar V.:** Korelacija saprobioloških i fizikalno-kemijskih parametara u procjeni onečišćenja

Zgrada u Sarajevu gdje je kongres održan